

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Տարեկան գինն է 6 Արծաթ Անգլիական... Մեկ ծանուցումը տողին 2 դարու է...

Գուրու երբայիք լրագրիներուն ճամբու... ծախքը առ ճողին վրայ է:

ՊՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈՒՊՈՒՊ 31 ՕՂՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Լեհաստանի խնդրոյն վրայ լուր թիւն... Լեհաստանի խնդրոյն վրայ լուր թիւնը...

Իսկ իրենց առաջարկութեանց չուն... զուտուրէն ճազեկը հեռուանքներուն...

Գաղղիական Պրանս լրագիրը կրէ... թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը ի հաստ...

Վանսիով մէկ կորսանէ լեհաստանի... խնդիրը քաղաքականապէս կը դոյզուի...

ըր կամայականոյ շտամանոր:

Պրանսիոյ թիւն կիսմ վերջին լուր... ըր կը ծանուցանին թէ Վերսալի թա...

Եւս որոշման դէմ կեցեր են միայն... Պատի և Ս. Ե. յիշերին զուրքերը...

Մէքսիկայի մէջ անցած վերջին քա... ղաքական անցքերուն վրայ Վերսիկայի...

Գաղղիական Բաթուի լրագիրն խօս... քին նախքան Վերսիկայի կառավարու...

Վերսիկայի կառավարութեան այս բո... ղոքը Ռուսիոյ և Վերսիկայի ղեկավարներուն...

Միւս կողմնէ գաղղիական Վասիոն... լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Մէքսիկայի...

Գաղղիական Պրանս լրագիրն ալ կը... ծանուցանէ թէ Վերսիկայի հարաւային...

Եւս ալ մեծ պատճառ մ'է հիւսի... սային նահանգաց կառավարութեան և...

Նաբոնէն կիսմ լուրեր կը ծանու... ցանն թէ Պ. Քիքէթըն անդրկայսիին...

Վերսիկայի մայրաքաղաքին հերնա... կան հիւսիստարաքը եկամ լուրի մը նա...

ընն գարուստը նոյեմբերի վերջերուն պիտի... մնայ եղեր:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օրոտապիսա Ինքնակալն անցեալ... ուրբաթ աւուր սոփրական աղօթքէն...

Երբին Ս. Ս. Ե. հասկառութիւնը նաև... մայրաքաղաքին Բրուսիոյ նախորդ գես...

Գաղղիական Պրանսն ալ... Վերսիկայի կառավարութեան ղեկավար...

Գաղղիական Պրանսն ալ... Վերսիկայի կառավարութեան ղեկավար...

Թաշիր պէյը Ե. յիշերին զուրքերը... անուանեցաւ:

Գաղղիական Պրանսն ալ... Վերսիկայի կառավարութեան ղեկավար...

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եղբային երեսօխոսանաց ընտրու... թիւները գես կը շարունակեն մայրա...

- 1. Մուրաթեան Գրիգոր աղա
Մամաթիա
1. Օտեան Գրիգոր Եֆէնախ
2. Երշակ Զակար աղա
3. Տ. Գրիգորեան Պետրոս
4. Մահաբեան Մ. Սիւս

- 1. Նաբոնէան Զօհաննէս աղա
2. Երուսուղեան Զօհաննէս

- 1. Երեսուեան Գրիգոր աղա
Իւսիլուտար Ս. Վարապետ
1. Երաստանեան Սիմոն աղա
2. Գասեան Բնիկեանցի Զարութիւն
3. Վարուխանեան Զարութիւն

- 1. Երաստանեան Սիմոն աղա
2. Գարամանեան Զարութիւն
3. Թօթապետեան Գրիգոր
4. Մանիկեան Մ. Մանուկ

- 1. Երաստանեան Սիմոն աղա
2. Գարամանեան Զարութիւն
3. Թօթապետեան Գրիգոր
4. Մանիկեան Մ. Մանուկ

- 1. Երաստանեան Սիմոն աղա
2. Գարամանեան Զարութիւն
3. Թօթապետեան Գրիգոր
4. Մանիկեան Մ. Մանուկ

Գուրու շէշէ

- 1. Արմի շէշ Գասպար աղա
Խասաղիւղ
1. Երթմոն Գրիգոր Եֆէնախ
Գասար զիւղ

- 1. Միւհեմետեան Զօհաննէս աղա
2. Միւստեան Միւստ Եֆէնախ

Ինչպէս որ կը տեսնուի նախորդ... թուով և ներկայիս հաստատուած...

- Երաստանեան Գրիգոր պէյ
Մերվիկէն Եֆէնախ
Օտեան Գրիգոր Եֆէնախ
Փանտեան Վարապետ աղա
Երշակ Զակար
Երաստանեան Սիմոն աղա

Գաղղիական Պրանսն ալ... Վերսիկայի կառավարութեան ղեկավար...

բուն ալ կարեննէն դարձեալ յերկրկա փոխադրուելովն, այսուհետեւ իւրաքանչիւր անձառաման հարստատարութենէ անտէր եւ անհասկած ըլլալու մեծ յոյս ունի:

Ուստի սոյն երկու կայսերական սնորհներովն զքաղաքին նիւթական ու բարոյական դարգացմանը նպաստուող ըլլալուն, Նրդիկանակ Ժողովրդեանս ուրախութիւնն ալ արդարեւ մեծ եղաւ, եւ անանոր լուստտ իրբւե թարգման ընդհանուրին բաղձանաց, եւ քաղաքին օր ըստ օրէ բարեկարգութեան յուսովն զգածուած, յերկրին յալած զթուեթանն ի կենդանութիւն մեր օգոստոսփառ կայսեր միշտ բարեմաղթ ըլլալինս եւ սըրտերնուս մէջ ունեցած շնորհագարտ զգացումնին ի շնորհս ազգասէր լրագրող Վիլլեր աշխարհի հրատարակել կը փութուանք:

Այս պատեհ անթիւ պարտաւոր կը համարիմ հակիրճ տեսութիւն մ'ալ ազգայնոցս նկատմամբ ընել: Ստոյգ կը սեմ: մնաքոց տէր, եթէ հայրենասուէր սիրտ մը իր մտացաւքը գործէ յերկրին, ամեն ազգային գործ եւ հաստատութիւնս իւր իւր խանդարեալ եւ վարժարաններն իրբւե խափանեալ տեսնելով անշուշտ ի լոյս պիտի լիզնի, ըստ որում քանի մը սինկըր անձինք (որ կրնայինք մէջ) մատնանիչ կը ճանչուին) անպիտան վարժուանքով տեղի տուին այս դժբաղդ վիճակին: . . . Ութ ամսին որ կրնային իրեն առաջնորդ մը ունենալուն ինդորն մէջ տասնամեակ կը ծիայ, քանի քանի ինդրաղ իրեն ներկայացուցեալ առ Վարչութիւնն ազգիս, բայց ճանկերն անըտելի եղաւ, եւ տակաւին գաւառայնոցս վիճակին հետեւ արժանաւոր անձ մը կրնային յոյս վերադնուել չարտօնուցաւ: Ար հարցընելով, վայելուչ քարտէսը որ այս փախուցի միջոցին կրնային իր առաջնորդական դասին վրայ ունենար գծել մէկը, որ զէթ ի պատիւ ազգիս բարձրագոյն Սպարապետին եւ մեր նորընտիր կառավարչին գալուստամբ զանոնք շնորհաւորելով, նոցա փոխադարձ այցելութիւնն ընդունելը ազոյ:

Մեր այս խօսքէն թող չհամարաւորեն ազգայինք թէ կրնայինք քան առաջնորդ լոյ անուանը կը բազմանք: ոչ բնաւ, զի այնպեսաց համար առած եւք. այլ մեր բազմանքը ըստ Ստանամարտութեան գործող, խորհող եւ սնօրինող անձնասուէր մը մեզի առաջնորդ ունենանէ, Բող ներքու մեզ մեր զիտորութիւնն առաջ տանելու եւ ըսելու որ եթէ Բ. Գրուզ կրնային կարեւորութիւնն զգալով, չըջակայ նահանգները միացուցած օրինակ որ կատարչութիւն մը տանամուց փութաց, հարկ է ապաքէն, որ ազգային Վարչութիւնն ալ կրնային մէջէն հանդոյն առաջնոյն նկատելով, որ եւ է անձի մը առաջնորդութիւն սնօրինել եւ կամ առժամանակեայ զանիչ սանձանէ (որոյ բնաւ պէտք չունիմք), ալ կրնային արդէ վիճակին մէջ նկատելով բանիտուն եւ ջանասէր եկեղեցական մը վիճակիս առաջնորդ կարգելու բարեհաճի, բայց եթէ չկրնայ յաջողակ եւ ազգանուէր եկեղեցական մը գտնել լոյ կրնային յո համար, ազգային Վարչութիւնը կարող է եւ անշուշտ ըստ քաղաքականութեան միացեալ նահանգներն ըստ ազգութեան ալ միացեալ սնօրինելով, կատարեալ ընտրութիւն մը ընել ի բերկրութիւն անապաշտպան ազգայնոցս:

Մեծայայտ եւք թէ մտանք հաստատուել լիք Ստանամարտական Վարչութիւնը մեր այս բազմանաց օրինակութիւնը ճանչելով ճշմարիտ ազգասիրութեամբ կատարելու պիտի փութայ:

Ար խնդրեմ, ազգասէր տէր, որ սոյն գրութեանս տեղի շնորհք ձեր բազմարդին լրագրողն մէջ: Մնամ, եւ այլն. * * *

Թիւ մէջ մը չճարելով իր ներկայութիւնը չեղարկելու, եւ կրնային մէկ երկու տարի ալ հոս նստելով սրահածած հաշուը չեբարդնապատելու:

ԻՍԱՌՆ ԼՈՒԻԲԵՐ

Օգոստոսի 10-ին Իսրայիլի նոր թիւնս 50-ի պիտի հասնի, որոնց տասը Կարեւորացիներն են, իսկ ընդհանուր թիւնս 100-ի շուրջը կը հասնի: Իսրայիլի ժողովրդի մեծ մասը կը հաւատայ Իսրայիլի թիւնին: Սակայն Իսրայիլի ժողովրդի մեծ մասը կը հաւատայ Իսրայիլի թիւնին:

Իսրայիլի անունը լրագրողն գրածին նախքան, մայրաքաղաքին խոստովանութեան Կարաճ ձիւղա տի. Պէլլա, մարտիկը որ Կարաճ ձիւղա Իսրայիլի թիւնին կը հաւատայ, որ Իսրայիլի թիւնին անունովն է, շուրջը հոս պիտի երթայ եղեր, որպէս զի Կարաճ ձիւղա թիւնին հոս անունովն է, որ անոր մայրաքաղաքին գետովն ըլլալով անոր գետն ուր ընդունած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք օգոստ 24-ը թուով կը գրեն թէ անորոն անգղիական հիւպատոսարանի առաջին թարգման հանդուցեալ 30-հանդէս աղայ խուճարանի քրի մեծարդոյ Պարտաւորացի տեղոյն առեւարական տանին թարգման անուաներ է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Օտեսայէն գրուած նամակներ լուր կուտան թէ յիշեալ քաղաքին մէջ տուտուր շատ գէշ վիճակի մէջ է, վերջին ծայր ստակի նուազութիւն կայ եղեր:

Չորեքշաբթի օրը Բերայի մէջ փայտաշին տան մը տեղը իւրով թափախեալ քուրբընտը եւ ուրիշ զիւրազատ նիւթերու ծրար մը գտաւ որ իր անոր դուռը ձգել էին բանիչներու համար: Ուրիշ քանի մը տեղ ալ այսպիսի չորձութիւններ տեսնուելով՝ ոստիկանութիւնը ամեն հսկողութիւն ձեռք առած են հըրձիկները գտնելու համար, եւ արդէն քանի մը հատ ալ բռնած է: Այսու ամեն նայինք թէ զիտմամբ եւ թէ զիտուածով պատահած հրդեհներուն առաջին անունը համար, ոստիկանութիւնը մայրաքաղաքին բոլոր թաղերու մտարներուն պատուիրակն որ բնակչոց նախադուր թիւններն ընել տան, եւ ամեն տուն զարկելով (զօվա) ջուր պատրաստ ունենան, որպէս զի այսպիսի գժբաղդ գեղք մը պատահած ամեն կարեւոր շուտով առաջին անունը:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

ազգական մը ունի եղեր, եւ իր միւս հինգ ընկերներուն հետ հոս գտնուելու ժամադրութիւն ըրեր է: Ոստիկանութիւնն ամեն տեղեք եղած միջոցները ձեռք առած է այս շարադրմանն ալ ձեռք անցունելու, մտաւանդ Բէվիլը Եթեմ Կասարը որուն բով է եղեր յափշտակուած ստակին մեծ մասը:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

Կրնայինք գրուած նամակներ լուր կուտան թէ գրութե բոլոր թիւնացիներն զատուր յաճախ երկրաշարժի յնցող մեք լով կը սարսի եղեր, եւ թեպէտ ծանր վտանգ մը պատահած չիայ, սակայն Ժողովրդը մեծ սարսփել մէջ ընկած է:

կը կարծին, եւ կրնային ու շնչառութիւնը կը դադարի, ուստի անվիշտապէս կը պատահի, երեք ջրս, օր ետք կարծեսայ, այլ շուրթեք բարբառելը կը նայի եւ նորէն կը ննջէ: Այս տարի ալ զարձակ նոյն անձը մայիս 18-ին քնացել է, եւ դեռ չէ արթնացած:

Մշոյ Ս. Կարապետի փոստը մէջ հրատարակուած Կրտսի Տարօնոյ ալ նաեւ պարբերականն 7 թուոյն մէջ հետեւեալ միջոցառման յօդուածը կը կարդանք, որ կայսերական հայրանամ կառավարութեան շնորհիւ այս օրերս Մշոյ գաւառին եղած բարերար այցելութիւնը կրճատուցանէ երախտագէտ գոհութեամբ:

Սթափի թշուա Տարօն, աչքերը ի վեր ձգէ, ահա կուգայ մի վեհապետի գեղ ի քեզ որոյ քայլատիկոյ ընդ առաջ եւ կից արդարութիւնն ու կրու ուր կը ծաւալեն պակի իշխանութիւն իր վեճած ճակտի վերայ ի նշ պայծառ եւ զեղեցիկ կը փրկայ: Գթութեան շնորհաց պատին է այն, բազուկները ի բարձր եւ տիկերն ի բաց փրկութիւն կը սիրտ ձեզ, ոգի կը կուգայ, հարստահարեալ, յափշտակեալ, կեղեքեալ, չարչարեալ, սպանեալ ժողովուրդ: . . . ահա ձեր կեանքն ու փրկութիւն բերած կը սիրտ ձեզ Ա սեմ: Իսրայիլ պէյլ, Օսմանեան բանակի հըրդոր եւ խնամուել գորակետը:

Այսպէս կուգայ նա, որոյ սկստը երկնից Կախախտութեան շնորհակալութեան գրուելու Օսմանեան Կայսերութեան արդար կրուտմը եւ բարեկարգ խնամք լի:

Ամբարտաւաններն ուր են, որ զէեզ կը սասանեցնեն, եւ ձեր թէ կայք թէ կեանքը կը խէին, ահա նոցա կապուած այս Իշխանի ձեռք, եւ նորս սոխը հետ կընթանան, որը կը չարչարուի, որը կը սուտէ, ամենքն ալ ձեր կրուտմը սորի տակ գերի են, աղքատներ:

Չեր իրաւունք, որ սնորոյս նս իսպառ, իրաւունք՝ որ զՍտուածն ի բարձանց եւ զԱպստոս ի դատարար կը խնայէ: Հեցրնն լիվ ինքն ինքն սնորոյն, տեսէք այդ ձեր տպ պատեր, որոյ բանքան զուր կարուն էր, կը պաշտելը զերեք երկիւղեւ, եւ ձեր այցելութեան գուցէ յոյս մի ալ չունեիք: . . . աղքատներ, Ստուած նաեւ սնորոյն ալ այց կառնէ, ճանաչեցեք Կախախտութեան ճրտը թաղաւոր այսպէս յանկարծ կը ծագի, եւ կը լուսաւորէ միտացեալ խորշերը:

Ալ եր կայքը երբ ի հողի ձայն ի բեւրան փառք ի Յերկիս փառք ի Պոլիս նուիրեցէք: Կախախտութեան եւ Այս սերութիւն փրկիլ եւ օգնական են ձեզ:

Ինչո՞հ հրաշքերը պիտի տեսնաք: . . . Ալ սեմ Իսրայիլ պէյ Վարձարոյն արտօնութեամբ կեւծ է յայցելութիւն հպատակաց եւ զնալ ի հասարակութիւն ամեկ մտկանցի անուանեալ քրկերը, ուրնց Իսրայիլ կողմն են, եւ անցեալ այլ չուն իրենց ապրտամբ ու յանուգն փորձը յայնանցին: քաղաքական բանդի վերայ յարձակումն ընելով, եւ իրենց ընկերները՝ որ յանցանքով բռնուած էին խէցին տարին:

Ասիայի դեռ այն տեղը Հասամ, ուր որ իւր այցելու ուրք կոխեց զփաները գտաւ եւ ձիկց, բարբարոսները իրեկ ցանկ օճապատ շրջապատած էին այս աշխարհի խեղճ հպատակներ, եւ կը խոյթէին ի վերջս եւ ի մահ ամեն կողմէն հպատակներ կասեմ, որք գրեթէ բոլորն ալ Հայք են:

Ինչուսէն մինչեւ ի Մուշ հասաւ՝ բարեմաթիւ խրճարեաց իրաւունքները շուրջնոց, մինչեւ տասն տարուան խրճներ կերամներ այսօր դուրս կուգան, եւ իրենց տերերուն կը հասնին, ամենապատիւ եւ սահեղասարսափ արմներ ի միջի թաւալելով կը տական անարդ յանդիմանութեանց չարչարանաց եւ կապանաց ներքեւ, որոս իրաւունքը կը խնամարտեցնեց եւ կը թափէ անկրուաց զարմարս վերայ:

Վորը զեղերու Բեմերն եւ հասարակութիւնն, որոյ հանդիպել է վնաս կամ

